

Slávnosť Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi

Branislav Krasnovský

3. júna 2021 ✚ Cirkev ✚ Eucharistia

Najsvätejšie Kristovo Telo a Krv

zdroj: slovoplus.sk

Slávnosť Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi, známa aj ako slávnosť Božieho Tela (lat. *Corpus Christi*) je prikázaný sviatok v katolíckej Cirkvi. Tento sviatok je pripomienkou skutočnej prítomnosti nášho Pána Ježiša Krista, Spasiteľa sveta, vo Sviatosti oltárnej. Slávnosť Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi sa oslavuje vždy v druhý štvrtok po slávnosti Ducha Svätého. Tento sviatok je spájaný s eucharistickou procesiou veriacich.

Slávnosť Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi teda zdôrazňuje reálnu prítomnosť Ježiša Krista ako Boha i ako Človeka v Eucharistii. Katolíci, pravoslávni a niektoré východné kresťanské cirkvi učia, že pri slávení Svätej omše prichádza k transsubstanciácii obetovaného chleba a vína na Telo a Krv nášho Pána Ježiša Krista.

Pri procesii kňaz s monštranciou požehnáva mesto i veriacich, v minulosti nad kňazom s monštranciou boli rozvinuté aj „*nebesá*“ z baldachýnu. Sprievod kráča po vytýčenej trase (najčastejšie námestie, sochy svätých, kaplnky, morové stĺpy...), na týchto miestach sa konajú krátke pobožnosti.

Kult Najsvätejšieho Tela a Krvi Kristovej začal v Európe silnieť v 13. storočí. Veľkou propagátorkou uctievania Najsvätejšieho Tela a Krvi Kristovej bola augustiniánska mníška, blahoslavená Juliána z Liège, ktorá mala v roku 1209 videnie so žiarivým mesiacom s tmavým miestom, čo jej bolo vyložené tak, že v ročnom cykle liturgických sviatkov chýba práve sviatok zasvätený Eucharistii. A práve blahoslavená mníška Juliána z Liège naliehala na biskupa Róberta z Liège, aby tento sviatok zaviedol, čo aj biskup v roku 1246 učinil.

Slávnosť rozvíja tajomstvo Eucharistie, ktoré nám pripomína veľké tajomstvo Kristovej lásky k nám, uskutočňované v Svätej omši – každá Svätá omša je obetou.

So sviatkom Najsvätejšieho Tela a Krvi Kristovej je spojený aj známy eucharistický zázrak. Český kňaz Peter z Prahy pri svojej púti do Ríma slávil v roku 1263 Svätú omšu v talianskej Bolsene. Dlhšiu dobu mal vážne pochybnosti o skutočnej prítomnosti Pána Ježiša Krista v Eucharistii, pri Svätej omši, ktorú tu slúžil, však

počas transsubstanciácie začala Hostia v jeho rukách krváčať.

Krváčať začala okamžite po vyslovení konsekračnej formuly. (Vo vtedajšom obrade, ktorý bol kontinuálne rozvíjaný v Cirkvi až do reformy roku 1970, si kňaz na základe pravdy, že sa uskutočnilo prepoštatnenie, po vyslovení konsekračnej formuly, hneď pokľakol, držiac ešte Hostiu v rukách. Potom Hostiu pozdvihol k úcte ľudu a po jej položení na korporál si znova pokľakol, rovnako činil aj pri premenení Krvi.)

Táto prax bola po roku 1970 zmenená, kňaz si kľaká až po pozdvíhovaní, čo zvädza k protestantskej predstave, že Pán Ježiš prichádza do Hostie až po tom, čo spoločenstvo uvidelo chlieb a uverilo v Kristovu prítomnosť (ktorá v protestantskej viere nie je prepoštatnením).

Pápež Urban IV. nechal celú udalosť preskúmať a následne v roku 1264 ustanovil eucharistický sviatok Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi pre celú katolícku Cirkev.

Zavedenie sviatku zdôvodnil v pápežskej bule *Transiturus*. Zároveň v tejto bule rozvinul náuku o Eucharistii. V podobnom trende ako pápež Urban IV. pokračoval aj pápež Klement V., ktorý na koncile vo Vienne (1311 – 1312) takisto sviatok Božieho Tela a Krvi pripomenul a usilovne šíril, a rovnako tak aj pápež Ján XXII.

V roku 1330 eucharistický zázrak v talianskej Bolsene zachytil maliar Ugolino di Prete Hario 1337 – 1338 na freskách v katedrále v Orviette, najznámejší obraz s eucharistickým zázrakom v Bolsene však vytvoril známy taliansky umelec Raffael Santi v roku 1512.

Sv. omša v talianskej Bolsene

zdroj: wikimedia commons

Základ náuky o prepoštatnení sa nachádza napríklad v hymne Tomáša Akvinského *Lauda Sion Salvatorem*, alebo v známych textoch *Adoro te devote*, *Verbum supernum prodiens*, *Pange lingua gloriosi corporis mysterium*, *Sacris solemnis* a i.

Video *Adoro te devote*:

Procesie s monštranciou na Slávnosť Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi sa následne stali dôležitou súčasťou života Cirkvi, Tridentský koncil vydal dňa 15. októbra 1551 Dekrét o Eucharistii, v ktorom sa zdôrazňuje reálna prítomnosť Kristovho Tela a Krvi v Eucharistii. Procesie Božieho tela získali u protestantov takmer okamžite negatívny rozmer, zdôrazňoval sa najmä protireformačný a triumfálny charakter slávnosti.

Ako píše Klaus Schatz vo svojej monografii *Všeobecné koncily* (2014), ohľadne katolíckych procesií Božieho Tela a Krvi, katolíci vnímali slávnosť aj ako súčasť svojho teologického vyhranenia sa voči protestantom: „*A tak by mala pravda víťazne triumfovať nad lžou a kacírstvom, aby protivníci Cirkvi tvárou v tvár takémuto lesku a radosti Cirkvi alebo vnútorne zlomení zmĺkli, alebo naplnení hanbou a lútosťou dospeli k rozumu...*“

Svätá omša má počas slávania Sviatku Božieho Tela a Krvi slávnostný charakter. Sväté prijímanie sa môže podávať veriacim pod oboma spôsobmi (chlieb i víno), podľa miestnych zvyklostí býva Svätá omša zakončená alebo adoráciou pred vystavenou Eucharistiou alebo je monštrancia s Eucharistiou nesená v sprievode z kostola, ako už bolo spomenuté vyššie. Na vopred upravených miestach sa koná krátka pobožnosť. Pri procesii sa používajú okvetné lístky, ktoré sypú dievčatá oblečené v bielom, kadidlo, mobilný zvonec, v minulosti bývala aj strelba z diel a iných strelných zbraní rôznych streleckých spolkov. Ako už bolo naznačené, mnohí protestanti vnímajú túto slávnosť ako prejav triumfálnosti katolíckej Cirkvi, zo strany katolíkov však ide o prejav veľkej úcty k Nášmu Pánovi Ježišovi Kristovi.

Tradícia usporadúvať sprievod v súvislosti s oslavou sviatku Božieho Tela a Krvi pretrvávala na našom území až do roku 1948. Následne bola táto katolícka slávnosť komunistami zakázaná, po roku 1989 sa začalo slávenie sviatku Božieho Tela a Krvi spontánne obnovovať. Charakter slávnosti závisí na miestnych zvykoch, formu určuje biskup príslušnej diecézy.

Mnohí liberáli v katolíckej Cirkvi majú k slávnosti Božieho Tela a Krvi indiferentný postoj, v radoch tradičných katolíkov je však slávnosť obľúbená a často nie je ničím neobvyklým, ak liturgický sprievod trvá aj viac ako dve hodiny.

Slávnosť Božieho Tela a Krvi, ako aj Eucharistiu mal v hlbokej úcte aj otec Ján Maria Vianney. Ten je aj autorom krátkej a jednoduchej modlitby, ktorá však prekvapuje svojou teologickou hĺbkou. Táto modlitba vyjadruje pravdu, že Boh k nám prichádza v Eucharistii a želá si prebývať v nás, tak ako my túžime prebývať v ňom.

„Ó môj Bože, príď ku mne, aby si mohol prebývať vo mne a ja v Tebe.“ Svätý Ján Maria z Vianney

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/slavnost-najsvatejsieho-kristovho-tela-a-krvi/>